

Наталія Іванова,

кандидат історичних наук, завідувач відділу,
Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського
Голосіївський просп., 3, Київ, 03039, Україна
e-mail: natalie20022002@ukr.net
<https://orcid.org/0000-0002-5219-8720>

Ольга Пестрецова,

молодший науковий співробітник,
Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського
Голосіївський просп., 3, Київ, 03039, Україна
e-mail: pestretsova@ukr.net
<https://orcid.org/0000-0002-0102-9134>

УДОСКОНАЛЕННЯ ІНФОРМАЦІЙНО-ПРАВОВОГО ОБСЛУГОВУВАННЯ КОРИСТУВАЧІВ БІБЛІОТЕК У СИСТЕМІ СТРАТЕГІЧНИХ КОМУНІКАЦІЙ

У праці розглянуто особливості процесу розвитку інформаційно-правового обслуговування в діяльності бібліотеки як сучасного соціально-комунікаційного центру. Встановлено, що роль сучасної бібліотеки в процесі правового інформування обумовлена розвитком інформатизації та актуальними завданнями демократичних процесів в Україні. Охарактеризовано практику інформаційно-правового обслуговування користувачів вітчизняних бібліотек. Обґрунтовано роль взаємодії бібліотек для налагодження й підвищення ефективності інформаційно-правового обслуговування користувачів. Визначено перспективи розвитку інформаційно-правового обслуговування в діяльності бібліотек в умовах зростаючої затребуваності правової інформації в процесі розвитку системи соціальних інформаційних комунікацій та необхідності розв'язання суспільно важливої проблеми ефективного використання інформаційних ресурсів.

Ключові слова: бібліотека, інформаційно-правове обслуговування, правове інформування, правова інформація.

У період розбудови правової держави важливим чинником удосконалення взаємовідносин між державою та суспільством є створення ефективної системи задоволення інформаційно-правових потреб громадян, громадських структур та органів влади всіх рівнів. Процеси трансформації українського суспільства та підвищення соціальної

активності громадян обумовлюють систематичне зростання цих потреб. У процесі задоволення цих потреб та в забезпеченні ефективного функціонування системи правового інформування важлива роль належить бібліотекам як інформаційним центрам, що сприяють розвитку засобів поширення правової інформації із застосуванням електронних технологій, формуванням та раціональним використанням інформаційних ресурсів. Формування демократичної правової культури суспільства та підвищення її рівня в усіх працівників державного апарату, суспільних і комерційних організацій має стати важливим результатом обслуговування правовою інформацією, надання доступу до неї сучасними бібліотечними установами.

Мета статті – дослідити особливості інформаційно-правового обслуговування користувачів бібліотек на нинішньому етапі його розвитку, розглянути перспективи цієї діяльності.

Важливим фактором формування сучасної вітчизняної системи інформаційно-правового забезпечення є інтенсивний розвиток правотворення в Україні. Отже, сформувалася потреба в узагальненні актуальних аспектів вітчизняної практики правотворчої діяльності, акумулюванні й адаптуванні провідного зарубіжного досвіду правотворчості, розвитку законотворчої діяльності з урахуванням особливостей і перспектив суспільного розвитку з використанням потенціалу бібліотек. Природно, що при нинішніх темпах суспільного розвитку така діяльність особливо потребує оперативного, кваліфікованого бібліотечно-інформаційного супроводу. Аналіз практичної роботи бібліотек на основі використання електронних інформаційних технологій підтверджує ефективність такого співробітництва з правниками. При цьому тенденція до консолідації юридичних бібліотек та інших соціально-комунікаційних структур у створенні інформаційних порталів та ресурсів обіцяє подальше підвищення ефективності системи інформаційного забезпечення правових наук.

Розширення запитів на правову інформацію в загальносуспільному масштабі обумовило необхідність об'єднання правових інформаційних ресурсів на рівні утворення професійних об'єднань, орієнтованих на корпоративну взаємодію. Така тенденція в організації бібліотечної діяльності підвищує рівень і якість інформаційного співробітництва, комунікаційних обмінів у сфері правознавства та правозастосування. В Україні в процесі розвитку демократичного суспільства зростає потреба у вивченні та освоєнні досвіду правової практики передових демократій Заходу, формування відповідних демократичному процесу практик пра-

вової комунікації, заснованих на соціальному й особистісному партнерстві. Паралельно набувають актуальності питання інтеграції вітчизняних бібліотек у сфері правового інформування в міжнародний соціально-комунікаційний простір.

На основі аналізу наукової літератури можна стверджувати, що тенденції до розширення сфери правового інформування пов'язані з переходом до сучасної стадії розвитку суспільства, що характеризується стрімким поширенням технологій та соціальних інновацій, які вивели на новий рівень розв'язання проблем взаємодії держави та суспільства з активним використанням засобів масової комунікацій.

Питання перетворення бібліотек на інформаційні центри, акумулюючи ними соціально значущих баз даних, розширення участі в соціокультурних процесах сучасності були у фокусі досліджень, відображених у бібліотекознавчих працях. Загальні теоретичні питання діяльності бібліотек, зокрема в контексті розвитку соціальних інформаційних комунікацій, підвищення ефективності їх функціонування в загально-суспільному вимірі знаходили своє відображення в працях таких вітчизняних науковців, як Т. Вилегжанина [1], В. Горовий [2, 3], І. Давидова [4], Л. Дубровіна [5], О. Онищенко [6], М. Слободяник [7], Г. Шемаєва [8], А. Чачко [9] та ін., які пов'язують інформатизацію українського суспільства та розвиток у цьому контексті діяльності системи бібліотечних установ України з посиленням представлення національного інформаційного потенціалу в глобальному інформаційному просторі.

На проблемах розширення діяльності бібліотек, зокрема активізації інформаційного забезпечення суспільних, політичних, правових та освітніх процесів, акцентують увагу такі дослідники, як О. Васюк [10], Т. Гранчак [11], Н. Іванова [12], О. Мар'їна [13], Ю. Пасмор [14], Ю. Половинчак [15]. Порущувалися питання особливостей роботи зарубіжних бібліотек у забезпеченні доступу до правової інформації з різних джерел. Питання корпоративної взаємодії бібліотек розглядалися в працях В. Пашкової [16], В. Попика [17].

Для розкриття значення інформаційно-правового обслуговування бібліотек, а також функціонування юридичних бібліотек у західному світі важливими є висновки зарубіжних авторів у працях, присвячених юридичній бібліотечній справі. Про це писали Е. Айкок [18], Р. Баллесте [19], Л. Селвун [20], М. Гармон [21], Л. Адамс [22], Е. Кроскі [23] та ін.

Сьогодні практика бібліотечної роботи обумовлює необхідність виділення інформаційно-правового обслуговування як окремого специфічного напрямку роботи бібліотек, що відповідно до запитів суспільної

еволуції перебуває в процесі розвитку, потребує аналізу змін, які в цьому процесі відбуваються, визначення оптимальних шляхів подальшого його вдосконалення. Основу інформаційно-правового обслуговування становить безпосередньо правове інформування, яке є процесом, у результаті якого користувачі різних категорій отримують запитувану інформацію правового змісту. Ефективність цього процесу залежить від вивчення та аналізу інформаційно-правових потреб користувачів і якості ресурсного забезпечення, тобто змістового та видового складу фондів, інформаційних послуг і продуктів бібліотеки.

Отже, інформаційно-правове обслуговування користувачів можна розглядати як цілеспрямовану та систематичну діяльність бібліотеки або структурного підрозділу, що представляє собою сукупність напрямів і відповідно до них форм задоволення запитів користувачів на різні види правової та суміжної за змістом інформації через надання розгалуженого комплексу бібліотечно-інформаційних послуг з використанням сучасних інформаційно-комунікаційних технологій.

Ефективні напрями і відповідно до них форми здійснення інформаційно-правового обслуговування зумовлені як активністю традиційної бібліотечної роботи, так і системністю представлення її в інформаційному просторі за допомогою розвитку дистанційних технологій, актуальним наповненням вебсайтів, що сьогодні є невід'ємною частиною системи бібліотечної роботи.

Основою бібліотечного інформаційно-правового обслуговування є сукупність дій з формування, обробки, надання доступу до якісної, актуальної інформації з різних джерел відповідно до потреб користувачів. Поширення правових знань бібліотечними установами є системним процесом, з використанням усього асортименту наявних форм інформаційного та аналітичного обслуговування користувачів, орієнтованих відповідно до їхніх специфічних запитів. Вивчення рівня правової поінформованості суспільства дає можливість бібліотечним установам прогнозувати запити на цей вид інформації і працювати на упередження.

Інформаційно-комунікаційне поле у сфері правового інформування містить розгалужений спектр інформаційних ресурсів та напрямів діяльності у сфері правого інформування, які мають різний ступінь їх інтегрованості в комунікаційну систему суспільства, різняться за своїми цілями й призначенням. Ідеться про участь вітчизняних бібліотек у системних (державних, регіональних, грантових чи змішаних) проєктах, що об'єднують діяльність багатьох бібліотек та органів влади, громадських і міжвідомчих організацій. Поширення набуває практика

консультаційної роботи поряд з безпосереднім обслуговуванням користувачів інформацією правового характеру, коли бібліотека виступає платформою, а відповідний її підрозділ – організатором і куратором проєктів зі створення та функціонування громадських юридичних приймалень на базі бібліотек, де консультування здійснюють професійні юристи на громадських засадах. Успішною є участь бібліотек у масштабних проєктах, спрямованих на підвищення правової культури й забезпечення прав громадян, що їх реалізують міжнародні організації та органи влади різних рівнів.

Аналіз цієї діяльності дає змогу говорити про те, що сучасна бібліотека в процесі взаємодії з іншими соціальними інститутами, що відповідають за інформаційно-правове забезпечення, розгалужує горизонтальні мережеві зв'язки та розширює коло своїх послуг у сфері правового інформування, здійснюючи підготовку й проведення ефективної комунікації з учасниками правових процесів. Тобто, створюючи інформаційне середовище правового забезпечення громадян, застосовуючи системну сукупність інформаційно-аналітичних засобів представлення інформаційних ресурсів, необхідних для сучасного розвитку, бібліотека здійснює важливий внесок у соціальний розвиток суспільства, стимульований трансформаційними процесами постіндустріального розвитку. У процесі розширення внутрішніх і зовнішніх інформаційно-комунікаційних зв'язків бібліотеки важливу роль відіграє налагодження соціального партнерства, що характеризується багаторівневістю, відкритістю, загальнодоступністю та широкомасштабністю.

У процесі організації інформаційно-правового обслуговування в діяльності вітчизняних бібліотек з урахуванням трансформації соціальних і технологічних умов перспективним вбачається поєднання традиційних для бібліотек функцій з функціями галузевих інформаційних центрів, розвиваючи в такий спосіб інформаційно-правове обслуговування користувачів як сучасний змістовий напрям своєї діяльності. Інтеграційна роль таких інформаційних центрів дасть змогу поліпшити якість обслуговування користувачів у режимі віддаленого доступу за умови активного використання електронних технологій у процесі організації доступу до структурованої правової інформації.

Важливим напрямом розвитку інформаційно-правового обслуговування в діяльності бібліотек є посилення аналітичних функцій, що обумовлює розширення роботи щодо забезпечення правотворчого процесу органів державної влади різних рівнів, інформаційно-аналітичного супроводу економічних, політичних, правових та інших процесів. Інформаційно-аналітична діяльність бібліотек набуває додаткового

значення, зокрема і через диференціацією користувачів і з урахуванням їх вимог використання відповідних методів переробки й надання інформації, освоєння нових соціальних та інформаційних технологій, створення нових видів інформаційного продукту.

Інформаційно-аналітичні структури створюють новий специфічний інтелектуальний інформаційно-аналітичний продукт, який дає осмислення тенденціям, що виникають у суспільстві та його підсистемах, і рекомендації для втілення останніх у практичну діяльність для налагодження процесу суспільної взаємодії в правовій комунікації із залученням різних підходів для забезпечення зворотного зв'язку між суб'єктом права та законодавцем. Саме через активне впровадження в цей процес аналітичної складової інформаційний супровід правової комунікації, здійснюваний бібліотеками, набуває своєї значущості.

Ще один вагомий та важливий напрям розвитку інформаційно-правового обслуговування – це розширення бібліотекою, як важливою складовою масової комунікації, ефективної співпраці та партнерських відносин (з громадянами, громадськими організаціями, управлінськими структурами всіх рівнів, міжнародними організаціями тощо) в контексті поширення правових знань і навичок, підвищення ефективності зворотного зв'язку між органами влади та громадянами; розширення каналів поширення інформації. Розвиток бібліотечної співпраці, участь у міжнародних бібліотечних і культурних проектах у сфері правового інформування, у тому числі на основі нових форм та методів професійної бібліотечної діяльності, дає нові інструменти підтримки ефективного функціонування системи безперервної інформаційно-правової підтримки суспільства.

Актуальним завданням сьогодення є впровадження, спираючись на зарубіжний досвід юридичної бібліотечної справи, нових форм інформаційно-правового обслуговування (аж до створення окремих бібліотечних структур, орієнтованих на роботу з правовою інформацією) та використання ефективних засобів популяризації цього напрямку бібліотечної діяльності як серед користувачів, так і професійної бібліотечної спільноти.

На рівні сучасних вимог, цілей і завдань оперативного отримання експертно-правової інформації вкрай важливою є інформаційна підтримка діяльності індивідуальних і колективних суб'єктів. Це сприяє здійсненню належної інформаційної взаємодії в правовій сфері державних органів, юридичних і фізичних осіб для забезпечення ефективної управлінської, правотворчої та правозастосовчої діяльності. У цьому контексті бібліотеки з їхнім колосальним досвідом задоволення інформаційних потреб соціуму

мають координувати прагнення користувачів отримати необхідну інформацію. Висока результативність у цій сфері може бути досягнута за умови використання кращих прикладів закордонного досвіду, залучення нових людей, ініціатив, кадрів та нових технологій.

Отже, актуальні проблеми розбудови демократичного суспільства в Україні, формування правової держави в умовах розвитку інформаційного суспільства активізували масштабні соціальні процеси, підвищили суспільний запит на організацію та розвиток інформаційно-правового обслуговування вітчизняних бібліотек, оновлення їхньої діяльності на основі нових комунікаційних технологій з урахуванням необхідності реалізації стратегічних завдань суспільного розвитку, забезпечення широкого доступу громадян до сучасної правової інформації. Пояснюється це тим, що діяльність такого інтегративного соціального інституту, як бібліотека визначається процесом комунікативного впливу, пов'язаного, серед іншого, із задоволенням інформаційно-правових потреб, що відповідають еволюції суспільства.

Список бібліографічних посилань

1. Вилегжаніна М. Задоволення інформаційних потреб користувачів у правовій інформації. *Бібл. планета*. 2009. № 4. С. 18–21.
2. Горовий В. Бібліотечна діяльність у контексті забезпечення інформаційного суверенітету. *Бібл. вісн.* 2011. № 1. С. 3–7.
3. Горовий В. Еволюція інформаційних запитів суспільства як фактор бібліотечної трансформації. *Наук. пр. Нац. б-ки України ім. В. І. Вернадського*. 2007. Вип. 18. С. 36–49.
4. Давидова І. Бібліотека як комунікаційна система. *Місце і роль бібліотек у формуванні нац. інформ. простору* : матеріали Міжнар. наук. конф. (Київ, 21–23 жовт. 2014 р.). Київ, 2014. URL: <http://conference.nbuv.gov.ua/report/view/id/312>.
5. Дубровіна Л. А. Методологічні засади історичних досліджень в бібліотекознавстві та документознавстві: базові принципи і поняття. *Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія*. 2005. № 1. С. 22–30.
6. Інформаційна складова соціокультурної трансформації українського суспільства : монографія / О. С. Онищенко та ін. Київ, 2012. 202 с.
7. Слободяник М. С. Базова модель бібліотеки як соціально-комунікаційної інституції. *Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія*. 2009. № 4. С. 3–4.
8. Шемаєва Г. Управління якістю бібліотечно-інформаційних електрон-

них ресурсів як умова розвитку національного інформаційного простору. *Наук. пр. Нац. б-ки України ім. В. І. Вернадського*. 2015. Вип. 42. С. 339–348.

9. Чачко А. С. Развивающаяся библиотека в информационном обществе : науч.-метод. пособие. М. : Либерия, 2004. 88 с.

10. Васюк О. Тенденції розвитку дистанційного навчання у світі. *Молодь і ринок*. 2017. № 9. С. 13–18.

11. Гранчак Т. Бібліотека в інформаційному супроводі управління суспільними процесами: політико-комунікаційний аспект : монографія. Київ, 2014. 184 с.

12. Іванова Н. Особливості діяльності бібліотечних установ у правовій сфері в умовах розвитку електронних інформаційних технологій. *Наук. пр. Нац. б-ки України ім. В. І. Вернадського*. 2008. Вип. 21. С. 43–47.

13. Мар'їна О. Розвиток корпоративних бібліотечних проєктів в Україні. *Вісн. Книжк. палати*. 2010. № 1. С. 22–25. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/vkr_2010_1_9

14. Пасмор Ю. В. Бібліотечно-інформаційне забезпечення правової науки в Україні: напрями консолідації : автореф. дис. ... канд. наук із соц. комунікацій : 27.00.03. Харків, 2011. 20 с.

15. Половинчак Ю. Бібліотечні об'єднання як чинник формування єдиного бібліотечного простору. *Наук. пр. Нац. б-ки України ім. В. І. Вернадського*. 2014. Вип. 39. С. 58–68.

16. Пашкова В. Теоретико-методологічний аналіз діяльності професійних бібліотечних об'єднань (за поглядами фахівців). *Бібл. вісн*. 1998. № 4. С. 12–17.

17. Попик В. Формування національного науково-інформаційного простору: інтеграція й кооперація зусиль бібліотек, наукових установ та інформаційних центрів України. *Бібл. вісн*. 2015. № 3. С. 3–11.

18. Ayscock A. 2013. The Accidental Law Librarian. *Information Today*, 2013, Inc. 256 p.

19. Balleste R., Luna-Lamas S., Smith-Butler L. *Law Librarianship in the Twenty-First Century*. 2 nd ed. Scarecrow Press, 2013.

20. Selwyn L., Eldridge V. *Public law librarianship: Objectives, challenges and solutions*. Hershey : Information Science Reference, 2013. 343 p.

21. Harmon, M. G., Grzybowski, S., Thompson, B., Cross, S. Remaking the Public Law Library into a Twenty-First Century Legal Resource Center. *Law Library Journal*. Vol. 110:1. May 2018.

22. Adams, L., Smith, R. The Evolution of Public Law Libraries. *AALL Spectrum*. March 2006. pp. 17–33.

23. Kroski E. *Law Librarianship in the Digital Age*. Scarecrow Press, 2013. 532 p.

References

1. Vylezhzanina, M. (2009). Zadovolennia informatsiinykh potreb korystuvachiv u pravovii informatsii [Meeting of users' information needs in legal information]. *Bibliotekna planeta – Library Planet*, no. 4, pp. 18–21 [in Ukrainian].

2. Horovyi, V. (2011). Bibliotekna diialnist u konteksti zabezpechennia informatsiinoho suverenitetu [Library activities in the context of ensuring information sovereignty]. *Biblioteknyi visnyk – Library Bulletin*, no. 1, pp. 3–7 [in Ukrainian].

3. Horovyi, V. (2007). Evoliutsiia informatsiinykh zapytiv suspilstva yak faktor biblioteknoi transformatsii [The evolution of society's information requests as a factor in library transformation]. *Naukovi pratsi Natsionalnoi biblioteky Ukrainy imeni V. I. Vernadskoho – Transactions of V. I. Vernadsky National Library of Ukraine*, issue 18, pp. 36–49 [in Ukrainian].

4. Davydova, I. (2014). Biblioteka yak komunikatsiina systema [Library as a communication system]. Mistse i rol bibliotek u formuvanni natsionalnogo informatsiinoho prostoru : *Mezhdunarodnaia naukova konferentsiia (Kyiv, 21–23 octob. 2014 hoda) – International Scientific Conference*. Retrived from <http://conference.nbuv.gov.ua/report/view/id/312> [in Ukrainian].

5. Dubrovina, L. A. (2005). Metodolohichni zasady istorychnykh doslidzhen v bibliotekoznavstvi ta dokumentoznavstvi: bazovi pryntsypy i poniattia [Methodological foundations for historical researches in librarianship and documentary science: basic principles and concepts]. *Bibliotekoznavstvo. Dokumentoznavstvo. Informolohiia – Library Science. Documentation. Informology*, no. 1, pp. 22–30 [in Ukrainian].

6. Informatsiina skladova sotsiokulturnoi transformatsii ukrainskoho suspilstva [Information component of socio-cultural transformation of Ukrainian society]. O. S. Onyshchenko, V. M. Horovyi, V. I. Popyk et al. Kyiv. 202 p. [in Ukrainian].

7. Slobodianyuk, M. S. (2009). Bazova model biblioteky yak sotsialno-komunikatsiinoi instytuttsii [The basic model of the library as a social and communication institution]. *Bibliotekoznavstvo. Dokumentoznavstvo. Informolohiia – Library Science. Documentation. Informology*, no. 4, pp. 3–4 [in Ukrainian].

8. Shemaieva, H. (2015). Upravlinnia yakistiu bibliotekno-informatsiinykh elektronnykh resursiv yak umova rozvytku natsionalnogo informatsiinoho prostoru

[Quality management of library and information electronic resources as a condition of development of national information space]. *Naukovi pratsi Natsionalnoi biblioteky Ukrainy imeni V. I. Vernadskoho – Transactions of V. I. Vernadsky National Library of Ukraine*, issue 42, pp. 339–348. Kyiv [in Ukrainian].

9. Chachko, A. S. (2004). *Razvivaiushchaisia biblioteka v informatcionnom obshchestve* [The evolving library in the information society]. Moscow: Liberiia. 88 p. [in Russian].

10. Vasiuk, O. (2017). *Tendentsii rozvytku dystantsiinoho navchannia u sviti* [Tendencies of development of distant navigation at home]. *Molod i rynek – Youth and the Market*, no. 9, pp. 13–18 [in Ukrainian].

11. Hranchak, T. (2014). *Biblioteka v informatsiinomu suprovodi upravlinnia suspilnymy protsesamy: polityko-komunikatsiinyi aspekt* [The Library in Information Support of Public Process Management: Political and Communication Aspect]. Kyiv. 184 p. [in Ukrainian].

12. Ivanova, N. (2008). *Osoblyvosti diialnosti biblioteknykh ustanov u pravovii sferi v umovakh rozvytku elektronnykh informatsiinykh tekhnolohii* [Peculiarities of the duality of attitudes in the legal sphere in terms of electronic information technologies development]. *Naukovi pratsi Natsionalnoi biblioteky Ukrainy imeni V. I. Vernadskoho – Transactions of V. I. Vernadsky National Library of Ukraine*, issue 21, pp. 43–47. Kyiv [in Ukrainian].

13. Marina, O. (2010). *Rozvytok korporatyvnykh biblioteknykh proektiv v Ukraini* [Development of corporate library projects in Ukraine]. *Visnyk Knyzhkovoï palaty – Bulletin of the Book Chamber*, no. 1, pp. 22–25 [in Ukrainian].

14. Pasmor, Yu. V. (2011). *Bibliotekno-informatsiine zabezpechennia pravovoi nauky v Ukraini: napriamy konsolidatsii* [Library and information support of legal studies in Ukraine: directions of consolidation]. *Candidate's thesis*. Kharkiv [in Ukrainian].

15. Polovynchak, Yu. (2014). *Bibliotekni obiednannia yak chynnyk formuvannia yedynoho biblioteknoho prostoru* [Library associations as a factor in forming a single library space]. *Naukovi pratsi Natsionalnoi biblioteky Ukrainy imeni V. I. Vernadskoho – Transactions of V. I. Vernadsky National Library of Ukraine*, issue 39, pp. 58–68. Kyiv [in Ukrainian].

16. Pashkova, V. (1998). *Teoretyko-metodolohichyyi analiz diialnosti profesiinykh biblioteknykh obiednan (za pohliadamy fakhivtsiv)* [Theoretical and methodological analysis of the activities of professional library associations (according to the views of specialists)]. *Biblioteknyi visnyk – Library Bulletin*, no. 4, pp. 12–17 [in Ukrainian].

17. Popyk, V. (2015). *Formuvannia natsionalnogo naukovo-informatsiinoho prostoru: intehratsiia y kooperatsiia zusyly bibliotek, naukovykh ustanov*

ta informatsiinykh tsestriv Ukrainy [Formation of the national scientific and information space: integration and cooperation of efforts between libraries, scientific institutions and information centers of Ukraine]. *Bibliotechnychny visnyk – Library Bulletin*, no. 3, pp. 3–11 [in Ukrainian].

18. Aycock, A. (2013). *The Accidental Law Librarian*. Information Today, Inc. 256 p. [in English].

19. Balleste, R. (2013). *Law Librarianship in the Twenty-First Century*. 2 nd ed. Retrieved from <https://www.stu.edu/law/faculty-staff/faculty/roy-balleste/> [in English].

20. Selwyn, L. (2013). *Public law librarianship: Objectives, challenges and solutions*. Hershey: Information Science Reference. 343 p. [in English]. <https://doi.org/10.4018/978-1-4666-2184-8>

21. Harmon M. G., Grzybowski S., Thompson B., Cross S. (2018). Remaking the Public Law Library into a Twenty-First Century Legal Resource Center. *Law Library Journal*. Vol. 110:1. May 2018 [in English].

22. Adams L., Smith R. (2006). The Evolution of Public Law Libraries. *AALL Spectrum*. March 2006. pp. 17–33 [in English].

23. Kroski, E. (2013). *Law Librarianship in the Digital Age*. Scarecrow Press. 532 p. [in English].

Стаття надійшла до редакції 04.01.2020.

Natalia Ivanova,

PhD (History), Head of Department,
V. I. Vernadsky National Library of Ukraine
3 Holosiivskyi Ave., Kyiv 03039, Ukraine
e-mail: natalie20022002@ukr.net
<https://orcid.org/0000-0002-5219-8720>

Olga Pestretsova,

Junior Researcher,
V. I. Vernadsky National Library of Ukraine
3 Holosiivskyi Ave., Kyiv 03039, Ukraine
e-mail: pestretsova@ukr.net
<https://orcid.org/0000-0002-0102-9134>

Improvement of Information and Legal Services for Library Users in the System of Strategic Communications

The article deals with the peculiarities of the process of development of informational and legal services in the activity of library as a modern social and communication center. The study has established that the role of the modern library in the process of legal informing is resulted from the development

of informatization and current tasks of democratic processes in Ukraine. Library makes an important contribution to the development of society, which is stimulated by the transformational processes of post-industrial development by creating an information environment of legal support, using a systematic set of information-analytical means of presenting information resources. Establishment of social partnership, which is characterized by multilevel, openness, accessibility and large-scale is very important in the process of expanding library internal and external information and communication links.

The provision of information and legal services in the activities of Ukrainian libraries, taking into account the transformation of social and technological conditions, a combination of traditional library functions with the functions of industry information centers is promising way to develop modern library.

The integration activity of library as such an information centers will improve the quality of customer service in the mode of remote access, provided the active use of electronic technologies to perform their functions in the process of organizing access to structured legal information. The practice of information and legal services library may offer to users is described. The role of libraries interaction for debugging and improving the efficiency of users information and legal services is substantiated.

Prospects for the development of information and legal services in libraries activities have been determined in the conditions of increasing demand for legal information in the process of development of social information communications system and a strong need to solve the socially important problem in the efficient use of information resources.

Keywords: library, information and legal services, legal informing, legal information.